

УДК 338.484

Мишковець І.П., к.е.н.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Myshkovets I.P., Ph.D.

FOREIGN EXPERIENCE OF DEVELOPMENT OF TOURISM

Європа посідає провідне місце на туристичному ринку і є найбільш відвідуваним регіоном світу, приймаючи 51% від загального числа міжнародних подорожей. серед 10 країн світу, що мають найбільші обсяги міжнародного туризму та отримують від нього найбільші надходження, 6 – це країни Європи (Іспанія, Франція, Італія, Німеччина, Велика Британія та Туреччина, а 5 із них є членами Європейського Союзу. Загалом на країни Європейського Союзу припадає 76% від загальноєвропейського обсягу подорожей, а саме – 382,4 млн [1]. Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується домінуванням сфери послуг як у структурі національного виробництва більшості країн світу, так і в системі міжнародних економічних відносин. Це свідчить, з одного боку, про формування економіки нового типу, а з іншого, більш глобального – про перехід до наступного ступеня розвитку світового співтовариства – постіндустріального типу суспільства, що відзначається провідними позиціями сфери послуг та інформаційних технологій у системі створення валового національного продукту, зовнішньої торгівлі окремої країни та відповідно міжнародної торгівлі в цілому [4]. Провідні українські та зарубіжні вчені вважають, що в основі розвитку туризму лежить економічний та соціальний прогрес. Аналізуючі стан та перспективи розвитку сучасного міжнародного туризму можна виділити довготривалі чинники, що впливають на нього. А саме: економічні, науково-технічний прогрес, демографічні, соціальні, культурні, міжнародні. Ці постійно діючі чинники в певний період можуть посилюватися або послаблюватися різноманітними менш масштабними і короткочасними кон'юнктурними змінами. При цьому розвиток світового туризму показує, що для сучасного етапу характерно швидке відновлення його обсягів в несприятливій обстановці [2].

До функцій зарубіжного туризму можна віднести:

1. Є джерелом валютних надходжень для країни і засобом для забезпечення зайнятості.

2. Міжнародний туризм розширює внески в платіжний баланс і ВНП країни. У таких країнах, як Угорщина, Чехія, Австрія, Швейцарія, Італія, Франція, Іспанія, Португалія туризм є однією з пріоритетних галузей, внесок у валовий національний дохід яких складає 15–35%.

3. Міжнародний туризм сприяє диверсифікації економіки, створюючи галузі, обслуговуючи сфери туризму: будівництва, торгівлі, сільсько-господарства, виробництво товарів народного споживання тощо.

4. Надання туристичних послуг є вигідним для держави з точки зору використання рекреаційних ресурсів. Адже рекреаційні ресурси неможливо експортувати й іноземець платить за туристичні послуги, при цьому не вивозячи їх за межі країни. Країна отримує прибутки, зберігаючи свої природні та культурно-історичні цінності.

5. Для деяких слаборозвинених країн туризм є єдиним рушієм економічного зростання. Кенія, Танзанія, Єгипет, Марокко, Туніс, Мадагаскар та Маврикій – це ті країни, уряди яких стимулюють розвиток туристичної галузі, адже туризм – це єдине

джерело надходження капіталу та іноземних інвестицій [3].

Сучасний міжнародний туризм в значній мірі децентралізований та інтегрований в економіку, завдяки мобільності та різноманітності потреб туристів, а також завдяки товарам і послугам, що мають пряме відношення до туристського попиту. У той же час, туризм є таким видом діяльності, який різними способами впливає на суспільство і робить істотний вплив на соціальне, культурне та економічне життя суспільства.

Досвід різних країн показує, що успіх розвитку туризму, в першу чергу, залежить від споживачів, здоров'я, безпеки запропонованих послуг, культури, нових технологій, транспорту, фінансів та оподаткування. Туризм вважається найбільшою в світі сферою, що розвивається без ознак зниження темпів росту в двадцять першому столітті, і вносить основний вклад в індустріалізацію сектора нематеріальних послуг в економіці. За останнє десятиліття, як вважають фахівці, туризм істотно змінився і буде продовжувати змінюватися, і розвиватися в майбутньому. Прогнозується розвиток наступних тенденцій міжнародного туризму:

- ✓ туризм більше сконцентрується на особливих інтересах: гнучкість і
- ✓ індивідуальність стануть ключовими технологіями обслуговування даної сфери;
- ✓ інтенсивність подорожей в наступні роки зростатиме;
- ✓ кількість туристів похилого віку буде неухильно зростати;
- ✓ з розвитком туризму без кордонів істотно зросте потреба в транспортній логістиці та всесвітніх інформаційних системах.

Досвід різних країн показує, що успіх розвитку туризму безпосередньо залежить від того, як на державному рівні сприймається дана галузь економіки, наскільки вона користується державною підтримкою. Будь-яка розвинута держава для того, що б отримувати від туристичної індустрії доходи в бюджет, має вкладати кошти в дослідження своїх територій для оцінки туристського потенціалу, підготовки програм розвитку туристичного бізнесу, проектів необхідної інфраструктури курортних регіонів і туристських центрів, в інформаційне забезпечення, в рекламу.

Специфіка туризму пов'язана з інтернаціональним характером і широким спектром відносин, в які доводиться вступати особам, що так чи інакше беруть участь в організації відпочинку і подорожей. Різноманітність цих відносин породжує певну складність правового регулювання. У будь-якій державі взаємовідносини сторін відбуваються по такій схемі: «турист – турфірма», «турист – держава», «турфірма – держава» та регулюються відповідним туристським законодавством. Залежно від ступеня ринкових трансформацій в державі і, при більшому наближенні до поняття правової держави, туристське законодавство стає більш детальним і повним. В оптимальному варіанті повинен бути задіяний кожен елемент взаємовідносин сторін.

У туризмі вихід компанії за межі державних кордонів є звичною практикою, яка зумовлена специфікою туристичного продукту. Ініціатива інтернаціоналізації виробництва в туризмі належить країнам, які генерують потужні туристичні потоки, оскільки саме їм вона дає найбільший зиск. У Північній Америці це – США та Канада, в Європі – Німеччина, Великобританія і Франція, в Азії – Японія та Китай. Саме тому більшість ТНК, діяльність яких охоплює туристичний бізнес, базуються у США, Західній Європі, Японії і, з недавнього часу, в Гонконгу та Сінгапурі [4].

Перелік посилань.

1. UNWTO World Tourism Barometer. Advance Release, January 2012 [Електронний ресурс] / UN World Tourism Organization – Режим доступу: <<http://www.unwto.org>>.
2. Аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародного туризму [Електронний ресурс] / – Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_125/29.pdf.
3. Заболоцька Р. О. Світовий ринок послуг / Р. О. Заболоцька. – К. : Знання України, 2005. – 280 с.
4. Міжнародний туризм та глобалізація в сучасному світі [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/FViS-2012-2/055-65.pdf>.